

Część

I

**Pozycja stron
w postępowaniu
w sprawach o wykroczenia**

1. Uwagi wstępne

Opracowano na podstawie broszury *T. Sroka* (red.), Obywatel w postępowaniu karnym, wydanej w ramach projektu Ministerstwa Sprawiedliwości „Ułatwienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości”, zob. <http://konin.so.gov.pl/download/obyw-w-post-karnym-calosc.pdf>.

1.1. Prawa obywatela

Każdy obywatel, występując przed sądem, prokuratorem lub innym organem związanym z wymiarem sprawiedliwości, ma określone prawa i obowiązki, które można pogrupować w następujący sposób:

Prawo do drogi sądowej oznacza, że każdemu obywatelowi zapewnia się dostęp do sądu. Dostęp do sądu oznacza, że masz prawo, aby każda sprawa o charakterze cywilnym mogła być rozstrzygnięta przez sąd, podobnie jak każde oskarżenie o popełnienie czynu zabronionego. Prawo do sądu oznacza również, że decyzje władz administracyjnych także mogą być poddawane kontroli sądowej. W związku z tym z jednej strony masz prawo, aby ostateczne orzeczenie w Twojej sprawie zostało wydane przez sąd, z drugiej uprawnienie do inicjowania w tym celu postępowania przed sądem.

Masz prawo, aby Twoja sprawa została rozpatrzona przez sąd, a zatem **niezależny i niezawisły organ**. Sąd zatem musi więc być odseparowany od innych organów państwowych, sędziowie zaś bezstronni i uniezależnieni od innych instytucji. Prawo daje Ci gwarancję tego, aby Twoją sprawę rozpoznawał niezawisły i niezależny sąd – w razie uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego powinien on zostać wyłączony od prowadzenia sprawy, również na Twój wniosek.

W Konstytucji RP zostało zapisane Twoje prawo do rozpatrzenia sprawy „**bez nieuzasadnionej zwłoki**” (zob. art. 45 Konstytucji RP), a w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności prawo do rozpatrzenia sprawy „w rozsądnym terminie” (zob. art. 6 EKPCz). Możesz i powinieneś bronić się przed zbytnią przewlekłością każdego postępowania.

Z Konstytucji RP jednoznacznie wynika, że „**postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne**” (art. 176 Konstytucji RP), a „każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji” (art. 78 Konstytucji RP).

W związku z tym w każdym postępowaniu masz możliwość odwołania się od niekorzystnego z Twojego punktu widzenia orzeczenia i przeanalizowania Twojej sprawy jeszcze raz przez sąd odwoławczy.

Jawne rozpatrzenie sprawy zostało zagwarantowane Ci zarówno w Konstytucji RP (zob. art. 45 ust. 1), jak i w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zob. art. 6). Jawność postępowania oznacza, że rozprawa sądowa jest ogólnie dostępna dla publiczności i co do zasady każdy ma prawo wstępu na salę sądową. Obecność publiczności podczas postępowania ma zapewnić społeczną kontrolę sposobu procedowania i prawidłowości orzeczeń wydawanych przez sąd.

Źródłem wszystkich Twoich praw i obowiązków jest **godność człowieka**. Jest ona przyrodzona, niezbywalna i nienaruszalna, a na państwie ciąży wręcz obowiązek ochrony godności ludzkiej (zob. art. 30 Konstytucji RP). W związku z tym wszelkie działania podejmowane w toku postępowania względem Ciebie muszą uwzględniać i respektować Twoją godność.

Prawo do obrony to jedno z najważniejszych praw w toku postępowania. Jest ono gwarantowane zarówno przez Konstytucję RP (zob. art. 42 ust. 2), jak i Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zob. art. 6). Prawo zapewnia Ci obronę zarówno w znaczeniu materialnym, jak i formalnym. Prawo do obrony w znaczeniu materialnym oznacza, że masz prawo podejmowania w toku postępowania wszelkich czynności, których celem jest ochrona Twoich interesów (np. poprzez składanie stosownych wniosków dowodowych).

Prawo do pomocy w postępowaniu jest jednym z aspektów gwarantowanego Ci w Konstytucji RP prawa do obrony (zob. art. 42 ust. 2). W toku postępowania masz bowiem możliwość korzystania z pomocy profesjonalnego prawnika, i to nie tylko z wyboru, ale także z urzędu. W Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności wprost bowiem zostało zapisane, że oskarżony ma prawo, „jeśli nie ma wystarczających środków na pokrycie kosztów obrony – do bezpłatnego korzystania z pomocy obrońcy wyznaczonego z urzędu, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości” (art. 6 ust. 3 EKPCz).

Prawo dowodzenia to kolejny ważny aspekt prawa do obrony. Wynika z niego, że masz uprawnienie do zgłaszania wniosków dowodowych oraz podejmowania wszelkich innych czynności, które mają na celu wykazanie okoliczności uzasadniających ochronę Twoich interesów (zob. art. 42 ust. 2 Konstytucji RP).

Prawo do informacji jest ważnym aspektem prawa do jawnego rozpatrzenia sprawy, z którego wynika m.in., że postępowanie ma być jawne dla Ciebie jako strony. W związku z tym przysługuje Ci uprawnienie do przeglądania akt sprawy oraz bycia informowanym o decyzjach zapadających w Twojej sprawie na niejawnych posiedzeniach.

Prawo daje w pewnych sytuacjach możliwość **zawarcia kompromisu**, ugody pomiędzy stronami postępowania, skutkiem której jest możliwość wcześniejszego zakończenia sprawy lub uzyskania przez osobę zawierającą ugodę określonych korzyści.

Z Konstytucji RP jednoznacznie wynika, że „**każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody**, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej” (art. 77 Konstytucji RP). Działaniem organu władzy publicznej może być również wydanie określonego orzeczenia przez sąd. Jeżeli zostanie ustalone, że orzeczenie zostało wydane niezgodnie z prawem, a Tobie z tego tytułu została wyrządzona szkoda, masz prawo do żądania od państwa stosownego odszkodowania.

1.2. Obowiązki obywatela

W sądzie musi zostać zachowana powaga oraz **odpowiedni szacunek** dla sędziego z racji wykonywanego przez niego urzędu, co stanowi warunek skutecznego i właściwego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

Dla wydania sprawiedliwego orzeczenia konieczne jest, aby osoby dostarczające sądowi lub innym organom informacje potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy przedstawiały okoliczności zgodnie z prawdą i rzeczywistym przebiegiem wydarzeń. W tym celu na większość uczestników postępowania nałożony jest **obowiązek mówienia prawdy**, składanie fałszywych zeznań jest zaś przestępstwem zagrożonym karą pozbawienia wolności do lat 3 (zob. art. 233 KK).

Podjęcie przez organ prowadzący postępowanie właściwej decyzji niejednokrotnie wymaga osobistej styczności ze stronami postępowania lub innymi osobami. W związku z tym organ też może wezwać każdego do **osobistego stawiennictwa**, niezastosowanie się do wezwania jest zaś obwarowane określonymi sankcjami.

Dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy konieczne jest niekiedy nałożenie na strony obowiązku **dostarczenia określonych dowodów**.

2. Informacje ogólne o postępowaniu w sprawach o wykroczenia

Cel postępowania. Postępowanie w sprawach o wykroczenia w ścisłym tego pojęcia znaczeniu to postępowanie mające doprowadzić do wykrycia i osądzenia sprawcy wykroczenia.

Obwiniony. Jeśli wniesiono przeciwko Tobie wniosek o ukaranie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, będziesz nazywany obwinionym.

Ukarany. Status ukaranego ma osoba, wobec której rozpoczęło się i jest prowadzone postępowanie wykonawcze, a przedmiotem tego postępowania jest zrealizowanie orzeczenia wydanego w postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Pokrzywdzony. Jeśli zostałeś pokrzywdzony w wyniku popełnienia wykroczenia, a więc doznałeś szkody osobistej (np. uszczerbku na zdrowiu) lub majątkowej (np. ktoś

zniszczył należąca do Ciebie rzecz), prawo będzie nazywało Cię pokrzywdzonym. Pokrzywdzony pełni również funkcję świadka, czyli osoby, która została wezwana przez organ prowadzący postępowanie w celu złożenia zeznań dotyczących kwestii, które musi rozstrzygnąć ten organ, aby poprawnie ocenić odpowiedzialność sprawcy wykroczenia. Jako osoba pokrzywdzona wykroczeniem masz prawo do tego, aby sąd w wyroku orzekł o winie i ukarał sprawcę.

Oskarżyciel publiczny. To organ, który będzie prowadził postępowanie wyjaśniające, a w postępowaniu sądowym będzie Cię oskarżał – m.in. Straż Pożarna, Inspekcja Weterynaryjna, Straż Ochrony Kolei, Straż Graniczna, Państwowa Straż Łowiecka, straż miejska, Inspekcja Handlowa, Inspekcja Transportu Drogowego, Państwowa Inspekcja Sanitarna, organy nadzoru budowlanego.

Obwiniony o popełnienie czynu zabronionego a uznanie za winnego. Zgodnie z zasadą domniemania niewinności każdego człowieka uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu. Masz prawo do tego, aby Twoja sprawa trafiła do sądu i na drodze sądowej była rozpoznawana. Tylko w prawomocnym wyroku sądu możesz zostać uznany za winnego popełnienia zarzucanego Ci wykroczenia.

Mandat za wykroczenie. Jeżeli popełniłeś wykroczenie, uprawniony funkcjonariusz (np. Policji, Straży Pożarnej, Inspekcji Weterynaryjnej, Straży Ochrony Kolei, Straży Granicznej, Państwowej Straży Łowieckiej, straży miejskiej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, organów nadzoru budowlanego) może nałożyć na Ciebie mandat tylko w dwóch sytuacjach: a) gdy zostałeś schwytany na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia; b) w sytuacji, gdy uprawniony funkcjonariusz pod Twoją nieobecność stwierdzi naocznie popełnienie przez Ciebie wykroczenia albo zrobi to za pomocą urządzenia pomiarowego lub kontrolnego (np. ITD za pomocą fotoradar), a nie zachodzi wątpliwość, że to Ty jesteś sprawcą wykroczenia.

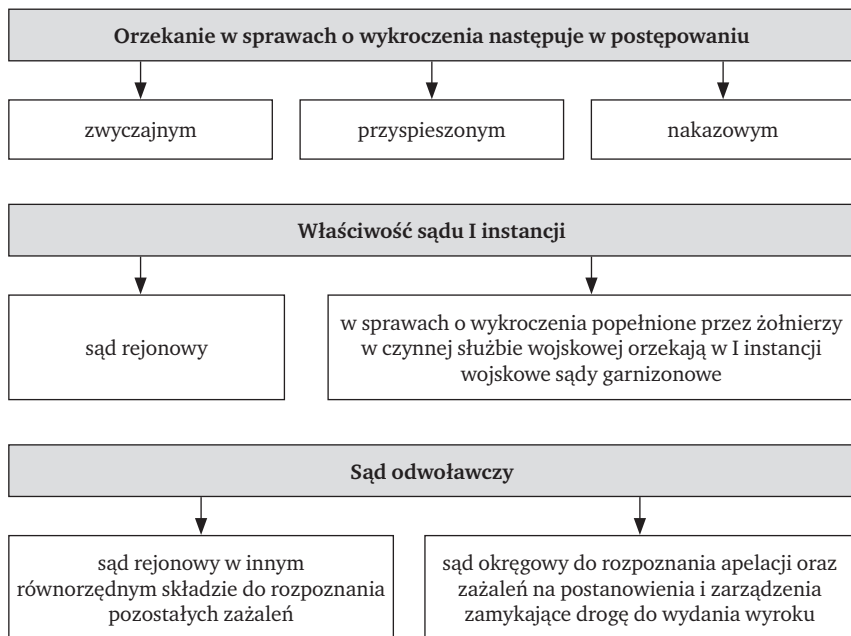
Rodzaje mandatów są następujące: 1) **mandat gotówkowy**, który musisz od razu zapłacić funkcjonariuszowi, który Ci go wystawia. Taki mandat możesz dostać tylko w sytuacji, gdy przebywasz w Polsce tymczasowo lub nie masz stałego miejsca zamieszkania albo pobytu (zob. art. 98 § 2 KPW); 2) **mandat kredytowany**, który dostajesz bezpośrednio od odpowiedniego funkcjonariusza za potwierdzeniem odbioru i jesteś zobowiązany do jego zapłacenia w ciągu 7 dni od jego przyjęcia. Jest to najczęściej występująca forma mandatu (zob. art. 98 § 3, 100 KPW); 3) **mandat zaoczny**, który możesz dostać w sytuacji, gdy funkcjonariusz, który go wystawia, nie zastanie Cię na miejscu popełnienia wykroczenia, a nie zachodzą wątpliwości co do tego, że to właśnie Ty popełniłeś konkretne wykroczenie. Mandat taki funkcjonariusz pozostawi Ci w takim miejscu, żebyś mógł go jak najszybciej znaleźć. Z tego rodzaju mandatem nigdy nie zetkniesz się w postępowaniu w sprawach o wykroczenia skarbowe (zob. art. 98 § 4 KPW).

Przyjęcie mandatu. Nie, nie masz takiego obowiązku. Masz prawo odmówić przyjęcia mandatu, ale konsekwencją tego będzie skierowanie przeciwko Tobie do sądu wniosku o ukaranie.

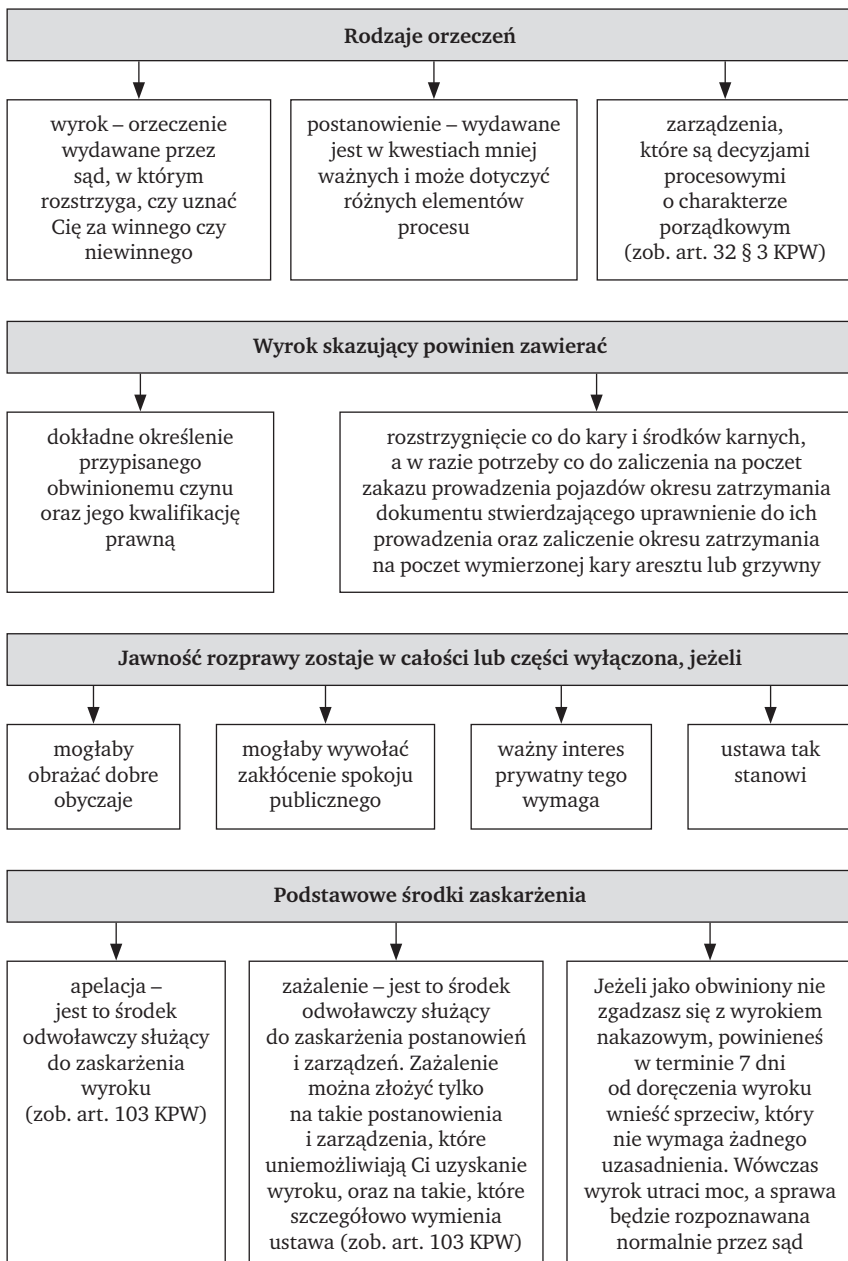
Znaczenie zdania pokrzywdzonego w kwestii ścigania sprawcy wykroczenia.

W postępowaniu w sprawach o wykroczenia istnieje katalog czynów zabronionych, których ściganie może nastąpić wyłącznie na Twoje żądanie, wyrażone we wniosku o ściganie, bez którego policja nie podejmie działań w sprawie (zob. art. 6 KPW) Wśród nich można wymienić m.in.: kradzież rzeczy o wartości do 250 zł na szkodę osoby najbliższej (zob. art. 119 ustawy z 20.5.1971 r. – Kodeks wykroczeń, t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1094 ze zm.), umyślne niszczenie cudzej rzeczy o wartości do 250 zł (zob. art. 124 KW), zabór, przywłaszczenie lub umyślne niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy, która nie przedstawia wartości majątkowej (np. list prywatny) (zob. art. 126 KW). W sprawach dotyczących wykroczeń ściganych na żądanie możesz ponadto sam jako oskarżyciel posiłkowy wnieść do sądu wniosek o ukaranie sprawcy. Możesz uczynić to także w odniesieniu do pozostałych wykroczeń, o ile w ciągu miesiąca od zawiadomienia policji (lub innego właściwego organu) o ich popełnieniu nie zostanie przez nią wniesiony do sądu wniosek o ukaranie (zob. art. 25 § 4, 27, 28 KPW).

3. Diagramy

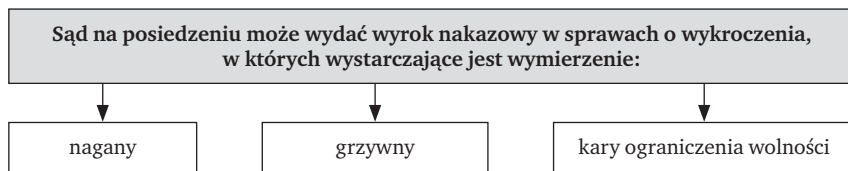

Część I. Pozycja stron w postępowaniu w sprawach o wykroczenia

Część I. Pozycja stron w postępowaniu w sprawach o wykroczenia

1. Wniosek o zawiadomienie okręgowej izby radców prawnych o rażącym naruszeniu przez pełnomocnika obowiązków procesowych (art. 3 KPW)

.....^c .....^a, dnia .....^b r.
 .....
 .....

Sąd Rejonowy
 II Wydział Karny
 w .....^d

dot. ....^e

Wniosek o zawiadomienie okręgowej izby radców prawnych^f o rażącym naruszeniu przez pełnomocnika obowiązków procesowych^g

Na podstawie art. 3 KPW^h:

wnoszę o:

zawiadomienie Okręgowej Izby Radców Prawnych^f w .....ⁱ o naruszeniu przez pełnomocnika – radcę prawnego^j .....^k – obowiązku procesowego polegającego na utrudnianiu postępowania w sprawach o wykroczenia, przez niedostarczanie żądanych przez sąd dowodów w sprawie przeciwko^l .....
 obwinionemu z art. ....^m § ..... KWⁿ.

Uzasadnienie

.....
 .....
 .....
 .....^{o, p}

.....
 (podpis)^{r, s}

Załączniki:

↳ dowód Nr 1 (jeśli wnioskodawca nim dysponuje).

↳ .....

Uwagi i objaśnienia

^a **Miejscowość.** Miejscowość, gdzie sporządzane jest pismo.

^b **Data.** Data sporządzenia pisma. Miejscowość i data pisma umieszczone są z wyrównaniem do prawego marginesu. Po nazwie miejscowości znajduje się przecinek, wyraz „dnia” i puste miejsce na odręczne wpisanie daty pisma przez osobę je podpisującą. W polu miesiąca należy wpisać nazwę miesiąca słownie, zwracając uwagę na odpowiednią odmianę, czyli: „sierpnia” – a nie „sierpień”, natomiast rok należy napisać cyframi arabskimi, np. 2017.

^c **Oznaczenie stron.** Należy wskazać nadawcę pisma: imię i nazwisko oraz adres do doręczeń. Osoba podejrzana o popełnienie wykroczenia ma obowiązek wskazać adres dla doręczeń w kraju; jeżeli tego nie zrobi, pismo będzie wysłane pod ostatnio znany adres w kraju albo jeżeli adresu tego nie ma, zostaje ono załączone do akt sprawy i wówczas uważa się je za doręczone.

^d **Właściwość sądu.** W zależności od stadium postępowania sygnalizacji dokonuje sąd lub organ prowadzący czynności wyjaśniające. Dlatego też wniosek powinien być kierowany do sądu lub organu, a nie bezpośrednio do instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej. W sprawach o wykroczenia w pierwszej instancji orzeka sąd rejonowy, z zastrzeżeniem spraw określonych w KPW. Sąd właściwy do rozpoznania sprawy rozpoznaje także środki zaskarżenia w wypadkach wskazanych w ustawie oraz przeprowadza inne czynności, gdy ustawa to przewiduje.

^e **Sygnatura sprawy.** W wydziałach sądów rejonowych rozpoznających sprawy o wykroczenia, w tym wykroczenia skarbowe, prowadzi się następujące urzędzenia ewidencyjne:

- „1) repertorium «W» – dla spraw o wykroczenia, w tym wykroczenia skarbowe;
- 2) wykaz «Ko» – dla spraw określonych w § 384 ust. 2 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 12.12.2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz.Urz. MS Nr 5, poz. 22 ze zm.);
- 3) wykaz «Med»;
- 4) kontrolkę «Wab»;
- 5) kontrolkę zatrzymanych praw jazdy;
- 6) kontrolkę nałożonych kar porządkowych.

W repertorium «W» odnotowuje się w szczególności:

- 1) numer porządkowy sprawy;
- 2) datę wpływu;
- 2a) nazwę gminy, z której obszaru wpłynęła sprawa;
- 3) nazwisko i imię oraz numer PESEL obwinionego, a w razie braku numeru PESEL należy podać dodatkowo rok urodzenia, imię ojca obwinionego;
- 4) kwalifikację prawną czynu;
- 5) oznaczenie składającego wniosek o ukaranie;
- 6) oznaczenie pokrzywdzonego (nazwa instytucji, osoba prywatna);
- 7) datę popełnienia wykroczenia;

- 7a) datę ustania karalności wykroczenia zarzucanego obwinionemu oznaczoną na piśmie przez przewodniczącego wydziału [st]; w przypadku zarzucenia obwinionemu więcej niż jednego wykroczenia, odnotowaniu podlega tylko termin, z którego upływem ustanie karalności następuje najwcześniej;
- 8) datę rozprawy lub posiedzenia;
- 9) informacje o wnioskach o ukaranie, w tym również wnioskach o ukaranie bez przeprowadzania rozprawy, a w sprawach o wykroczenia skarbowe – o aktach oskarżenia i wnioskach o zezwolenie na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności wnoszone przez uprawniony organ [st];
- 10) symbol sprawy;
- 11) informację o wydanych zarządzeniach i postanowieniach;
- 12) informacje o wyrokach;
- 13) datę uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie;
- 14) informację o okresie, na jaki zawieszono wykonanie kary;
- 15) datę wraz z oznaczeniem rodzaju środka odwoławczego oraz oznaczeniem wnoszącego;
- 16) datę wysłania akt do II instancji;
- 17) datę zwrotu akt z II instancji;
- 18) datę oraz skrótową treść orzeczenia sądu II instancji;
- 19) datę skierowania orzeczenia do wykonania;
- 20) datę wysłania karty do Krajowego Rejestru Karnego;
- 21) numer wykazu «Wp», «Wo», numer karty dłużnika^f (zob. § 422 SekSądZ).

^f **Zakres podmiotowy.** Adresatem sygnalizacji może być instytucja państwowa, samorządowa lub społeczna, np. Okręgowa Rada Adwokacka.

^g **Działanie sądu lub organu prowadzącego czynności wyjaśniające** w postaci sygnalizacji dotyczą uchybień stwierdzonych w toku postępowania, które są istotne ze względu na naruszenie przepisów prawa.

^h **Sygnalizacja.** Artykuł 3 KPW stanowi, że: „W razie stwierdzenia w toku postępowania istotnego uchybienia w czynnościach instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej, sprzyjającego naruszeniom prawa, sąd, a w toku czynności wyjaśniających – organ je prowadzący, zawiadamia o stwierdzonym uchybieniu tę instytucję bądź organ powołany do sprawowania nad nią nadzoru”.

ⁱ **Siedziba organu.** Należy wpisać siedzibę organu.

^j **Siedziba Izby lub Rady.** Należy wskazać właściwą siedzibę rady lub izby. Rady Adwokackie: Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Przejazd 2A, 15-430 Białystok; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. 3 Maja 19/5, 43-300 Bielsko-Biała; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Nowy Rynek 5, 85-131 Bydgoszcz; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Kilińskiego 111a, 42-200 Częstochowa; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Chlebnicka 48/51, 80-830 Gdańsk; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Gliwicka 17, 40-079 Katowice; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. św. Leonarda 1/30, 25-311 Kielce; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Piłsudskiego 56, 75-525 Koszalin; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Batorego 17, 31-135 Kraków; Okręgowa Rada Adwokacka, Al. Racławickie 8, 20-037 Lublin; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Wólczańska 199,

90-531 Łódź; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Linki 3/4, 10-534 Olsztyn; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. gen. Józefa Dwernickiego 1/1, 45-049 Opole; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Sienkiewicza 31, 09-402 Płock; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Konopnickiej 15, 60-771 Poznań; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Młynarska 10, 26-600 Radom; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Litewska 4/8, 35-302 Rzeszów; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Błonie 14 lok. 6, 08-110 Siedlce; Okręgowa Rada Adwokacka, pl. Batorego 3, 70-207 Szczecin; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Rynek Staromiejski 17, 87-100 Toruń; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Rynek 5, 58-300 Wałbrzych; Okręgowa Rada Adwokacka, Al. Ujazdowskie 49, 00-536 Warszawa; Okręgowa Rada Adwokacka, ul. Sądowa 4, 50-046 Wrocław; Okręgowa Rada Adwokacka, pl. Pocztowy 16/5, 65-305 Zielona Góra.

^k **Wskazanie.** Należy wskazać radcę prawnego lub adwokata.

^l **Dane obwinionego.** Należy wskazać imię i nazwisko (numer uprawnień, jeśli jest znany) radcy prawnego lub adwokata.

^m **Przyczyna (powód) zawiadomienia.** Należy wskazać przyczynę (powód) zawiadomienia, np. niedostarczenie dokumentów, do których był zobowiązany itp.

ⁿ **Kwalifikacja prawna czynu.** Należy wskazać kwalifikację prawną czynu. Pojęcie „kwalifikacja prawna czynu” nie jest zdefiniowane w KPW, choć ma charakter normatywny, gdyż ustawa posługuje się nim w art. 82 § 2 pkt 1 KPW, a także w art. 413 § 1 pkt 4 KPK (art. 82 § 1 KPW) oraz art. 455 KPK (art. 109 § 2 KPW). Zakwalifikowanie czynu jako wykroczenia polega na subsumcji ustaleń faktycznych pod określony przepis ustawy.

^o **Sygnalizacja.** Wzór dotyczy przepisów normujących tzw. sygnalizację. Celem sygnalizacji jest zwrócenie uwagi na występowanie uchybień związanych z naruszeniem prawa.

^p **Treść uzasadnienia.** Należy uzasadnić, na czym polegało uchybienie lub uchybienia w toku postępowania.

^r **Podpis.** Elementem formy pisemnej jest złożenie przez składającego oświadczenie woli własnoręcznego podpisu. W prawie polskim brak jest legalnej definicji podpisu. Zdaniem *Z. Radwańskiego* podpis to językowy znak graficzny, złożony własnoręcznie, zawierający co najmniej nazwisko (niekoniecznie imię) składającego, usytuowany pod tekstem oświadczenia woli [tak *Z. Radwański* (red.), *Prawo cywilne – część ogólna*. System Prawa Prywatnego, t. 2, Warszawa 2008, Nb 49, s. 130]. Celem podpisu jest uprawdopodobnienie, że podpisujący złożył oświadczenie woli. Funkcję taką spełnia również tzw. parafka.

^s **Pieczęć wpływu.** Pismo wpływające do sądu znakuje się pieczęcią wpływu z oznaczeniem sądu i zamieszcza się adnotację zawierającą datę i godzinę wpływu pisma, liczbę załączników i podpis przyjmującego pismo.